

2 Tímóti

Ísu kwíyómpa'a irówana Póro moórá-kwaai aiyayaan-umai sísamaivakemba avakaeté-iyá'iyó. miráumai-ima maisuwéna Tímótina imáyáa éna maanáimbá agaimái tuwówana kwenópa'a kuráiyé. Ísun-aai simátíma'mae iyúnkakemba Árómaa-naopa'a ándáva'a ánkárowana ména Tímóti Ísóigona kwaásira'o kárákwirontavai imáyáa éna maanáimbá agaimarówana kwenópa'a kuráiyé.

1 Tímótiyo kemá Póro maanáimbá maanáúváivímbá agaimaráúmpo isaaó. Áánútu kwená imáyáavinkemba kentávéna séna aantá-kwaasi-i'a éma Ísu Káráisitín-aai kosimátíma'mae naauwó séna sí'mákaiye. Áánútu asiramái séna Ísu Káráísitiye tarúmai máyáamba pó'a aúnaí'a umái maí'mai'a ónááowe siráin-aimba kosimátíma'mae naauwó séna sí'mákaiye.

2 Tímótiyo kesááninkaamba éma sirumbó kwéamundawai ómpo maanáimbá maanáúváivímbá agaimaráúmpo isaaó. Áánútu kentáásivowawe Ísu Káráísiti kentáásí Ísóigowe úwoi áwa'naa ésarai tirumbá umánkesarai paru umánkaayantave'a námúnaa kwésune.

3 kesíkwá'námo Áánútumbo kwakáantemba kemá mirá kwéunana mindáyavena kesirumpimbá íma aai kwáyáiyé. Áánútumpa'a námúnaa kwésunda entávé'a imáyáa é'a aasiyaasí áísaa umai súwi kwésimankaumne.

4 ivi'ó tamásínkaraanda imáyáa é'a ókwar'a awánanae-imayaa úmae kwéiye'a embó awánaanda sirunkó anón-kawe'a íniye.

5 Ísu Káráisitín-aaiyavemo árairemo sendá ímo óikakembo séndamo arunkakémbó séndayave'a imáyáa kwéune. aiva'á enaráárámá áwí'a Árówisi Áánútun-aaiyavena áraire siráimba minkákémbá enanó áwí'a Yúnisi Áánútun-aaiyavena áraire siráimba egwárá'á mirá kwée Áánútunka'a agevamái máyaanda árai'a mindá ísaraumne.

6 mindáyave'a simáme'a sé'a Áánútumo asirayámbó ámakaimba tátoke kwená mayái mayaaó. Áánútuna mayáímó mayáníyondayave'a siyáámba ane'á tátoraawanana Áánútu asirayámbá ámakaiye.

7 Áánútu imáyáaya símakowata asiramáíya méta íya sáátaveta éta imáyáaya kwétimeta kesúrata kárákwimai kawer-urétaaya úndaya po Áánútumo asirayámbó ámakaimba tátoke kwená mayái mayaaó.

8 mindáyavai kentáásí Ísóigo siráin-aimba kwésimatimendayavai íma áá'a kaíno. Ísóigona kwaási-i'a úndarakemba ándáva'a sínkaraawa'a máyaundayavai íma áá'a kaíno. Áánútu asirayámbá kwéamimba po áséi-kwasai kwésimatiminasamo áí'o índai'o umánkanaaomba sí'o úní'o umásínkaraantemba umánkanaaomba íma imáyáa éma asiramái maiyó.

9 Áánútu séna sáwí-imayaavinkemba iyátínkáana'a kaweré su'mai umái máéro siráíye. kesáá kawe'-máiyái mayáundayavenaya

ímanivo kwená imáyáavinkemba séna úwoi túwa'naa ónaumne siráimba póna kentáásí sáwí-imayaavinkemba iyásinkena séna kaweré su'mai umái máéro siráiyé. ááinka'a Áánútu maramá íma taróruronka'a Ísu Káráisitina mayáiyávéna imáyáa éna séna úwoi túwa'naa ónáe'a to'mayaa úne siráiyé.

10 Áánútu kentááyávénawe séna to'mayaa uráimba paárúwana Ísu Káráisiti marapá'á kuména kentáásí sáwí-imayaavinkemba kwéiyasinkaiye. kwaási púwówaina ááimba kwemá usáyaaitena ánásasuwowasa kwíyómpa'a aúnaí'a umái maí'mai'a ésa íma puwónááowe. mináséí-áímbá paárúwata ísaraumne.

11 mináséí-kwásáí simátimenaundayavena Áánútu simásimena séna aantá-kwaasi-i'a éma aí'maráana maanáseí-kwásáí simátíma'mae naauwó súwa'a

12 mirá ówándarakemba sí'a úni'a umái ándáva'a sínkaraawa'a mé'a íma sigaeyávé'a kwéune. moóráwain-aaiyave'o árairemo sé'a kwenká'ó agevamáímo máyaundawaimba awáné'a símakaim-bayai kwégarakwiyisa'a mináímbá árair-aimban-iyé súnda pó'a íma sigaeyávé'a úne. Áánútu kwaásimo máyáawaina ááimba tísaa ínín-kanaama íma tiráindara'a símakaim-bayai kwégarakwiyiye.

13 Tímótiyo árair-aimba simámakaunda arumpimbá tátore kwaré Ísu Káráisitiye tarúmai mé kwenááiyavai áraire kwése kwembá arumbá amé mirá úmae iyuwó.

14 Áánútu árair-aimba simámakaimba Áánútun-

amanko kentáásirumpimba máyáimba po kwená asirayándéi mináráír-áimbá kárákwiyuwo.

15 Ésiyaa-maravaken-kwaasi amápa'a tínaaemba umásiyukaampinkemba kae-kwáási moóráwai áwí'a Vísérasa isaná moóráwai áwí'a Émósénisi isamá mináimbá ísaraane.

16 moóráwai áwí'a Ónésívorasa kesópa'a tóyo éna kawer-áimbá simásimena kesí imáyáa aúnái'a umásinkena ándáva'o máyaunda íma agaeyávéna isa'á mindáyave'a Ísóigompa'a námúnaa súnnda Ónésívorasa kwená naaúmpa'a máyáan-kwaasiye kawé'á umátinkaniyone sé'a námúnaa kwésune.

17 kwemá Árómaa-naopa'a taména sivakáá úmae kwéiyena ándáva'o máyaunda tasuwánéna kesí imáyáa aúnái'a umásínkaraiye.

18 ááéma Évésasi-naopa'a komáyaawanana sáwíva-tawai kwemá súwa'naa úwa á'a awánaraane. mirá uráintave'a sé'a Ísóigo kwaásimo máyáawaina ááimba tísaá ínín-kanaa tínana Ísóigo kwentávéna arumbá umánkaniye sune.

2

i-kwáásímó asiramáímo máyáantemba miráumai asiramái maiyó siráin-kwasai.

1 kesááninkoo Ísu Káráísiti úwoi kwéawa'naa-ivo asiramái maiyó.

2 sáwíva-kwaasi túranka'a simátimewanda-aimba isé kawer-imáyáágwára-kwáási asiramáímo máyáawai kawé'ó umáímo simátimenaowai simátímínasa miwígwára'á tátokesa simátíméro.

3 i-kwáásímó umbai-yántáá'ó tímémbo asiramáímo máyáantemba Ísu Káráísitina kwaási-i'a óndarakemba embá umbai-yántáá'á ámémbanivo asiramái maiyó.

4 i-kwáásí miwítí anóndako aamoí ínkwáe sésa kwenáái kwégwaresa íma ó'on-o'on-tantaatavesa imáyáa kwéesa anóndakona mayáiyávésa imáyáa kwéowe.

5 isaaísesamo kwégontemba moóráwaimo kwená anóndakon-aaimo isénamo isaaísesamo iyénamo éna meéyámbá mayániye.

6 kígauva'o asiramáímo kárakwiyowaimo ombá toómbó akarái-kánáámó tisasá aiva'á áká'mai kwénaawe. mináímbá imáyáa é Ísu Káráísitiye asiramái maiyó.

7 simámunda-aimba imáyáa inaná Ísóigo imáyáa amína mináínkóná ááimba isániyone.

8 Ísu Káráísiti Tévíti aísavutantambo uráiwai puwéna usásinkaiwaintavai imáyáa uwo. mináímbá áséi-kwasai simátímakaunda-aimban-iyé.

9 mináséi-kwásái simátimewandarakemba ándáva'a másínkesa sáwí'o uráiwaimbo aiyayaanka'o asááúmaesamo máánkaraantemba kembá síyayaanka'a asááúmaesa sí'a iní'a umái ándáva'a másínkaraavo kemá úwoi ménaumpo Áánútun-aaigo kóyáwé ínasa ísáaro.

10 mindáyave'a Áánútumo kwéitamarain-kwaasiyave'a imáyáa é'a pó'a umbai-yántáátávé'a íma imáyáa é'a máyaumne. Ísu Káráísiti miwítí sáwí-imayaavinkemba tí'maena kawepá'á métinkainasa ságayan-ayampa'a maí'mai'a ónááontave'a umbai-yántáátávé'a íma

imáyáa é'a asiramái máyaumne.

¹¹ maanáimbá árair-aimban-iye.

Ísu Káráisitiye tarúmaiya máyaundaya
póta puwétaamo éta kweséya
ménaundayaaniye.

¹² umbai-yántáá'ó imo imáyáamo éta asiramáimo
métaamo éta kwaásira'o kárákwiyintemba
kesáágwará'á miráyá ónaumne. sínaaembo
umámenanayaamo éna kentáágwará'á mirá íníye.

¹³ kwenááiyavetaamo árairemo sirétaamo
ivátúwáananayaamo éna kwemó sintembó
mirámó kwéena íma kanaán-umai tuwéna ó'on-
aimba síníye.

mináimbá árair-aimban-iye.

*Áánútuna mayái arupí umái maénana aamoí
umánkaino siráin-kwasai.*

¹⁴ Tímótiyo Áánútu aúranka'a maanáimbá
simái ságamatime asiramái simátíma'mae iyé sé
maanáimbá imáyáa oro. úwoi-aintave'a sáwívar-
aimba kwése'a áwáá'a kwésevo mináimbá
ivátuwaaro. mináimbó isáíyananamo éna
mináínkó íma kawé'á umátinkaina'a sáwí'a
ónááovo sún-da-aimba simátíma'mae iyuwó.

¹⁵ maarán-kwáásí-í'a ónáe se mirán-uwo.
árair-aimbo arupí umái simátímíndawaima éma
Áánútuna mayái-kwáásí éma ená mayáiyávái
íma aigaeyávái íníyondawai éma mirámó émo e
Áánútu aúranka'o ménda simáména séna kawé'á
umái máyaane síníye.

¹⁶ úwoi-aimba Áánútun-arááimo imo kwaráan-
kwasai kwésen-aimba ánaaemba umátimiyo.

mirán-áimbó kwéesen-kwaasi Áánútuntavesa imáyáa íma kwéesa sáwísawaa úmae kwéiyowe.

17 sóyavitausambo énamo amápa-kuva'o intembá miwí tááigo kóyáwé imbá pósa sáwí'a ónááowe. miwívínkémbá kae-kwáásí túwí'a moórawai áwí'a Áíméniyasi isaná moórawai áwí'a Váíritasae

18 minkáé'nárai árair-aimba ivátuwesarai sésarai puwúndavinkenta á'a usásinkaunda póta naaémba ó'a íma usásinanaumne séyasa isésa évakarawai Ísu Káráisitín-aaiyavesa kaer-ímáyáa kwéowe.

19 ávombo asiramáimo aimaráantemba Áánútu ávonkaan-tantaa'a asiramái aimaréna minká'á aúvái agaimaréna séna Ísóigo kwená kwaási á'a tuwánaraiye séna moóra-aimba agaimaréna séna Ísóigona kwaási únemo sewái sáwí'o kwéomba tínaemba umáméro agaimaréna siráiyé.

20 moóra-aimba simáménda isaaó. anón-daumpa'a évaka-taave'a marésa évaka'a ságayan-ontandei úmakaan-taave'a marésa évaka'a taainéi úmakaan-taave'a marésa évaka'a karí-máránéi úmakaan-taave'a marésa anón-kanaawe su'mai óntan-taavépinkemba nésa úwoi-kanaa taai-taavépinkémbá kwénaawe.

21 simátímakaunda-sawi-mayaigombo tínaembo umámesamo kawe'ó umáimo máyáawai kawe-táavékáámbá umái mésa Áánútuntavesa imáyáa kwéesa Áánútumo kawe'-máiyái timíníntavesa to'mayaa umái máyáawe.

22 ívé-kwaasimo sáwí-yantaatavesamo tirááiyavesamo ombá ánaemba umáme arupí umái méniyonda-imayaa e Áánútun-aaiyavai áraire símae iyí-ímáyáa kwétime paru umái mé

tirumpimbó kaweré su'mai imáyáamo ésamo Ísóigompa'o kwéaisaa-esamo súwa'naa ínkwáe sésamo ontembá mirán-uwo.

²³ úwoi-aintavesamo sáwívar-aimbo kwéseмба mináinkákembá áwáá'o kwéseмба ísaraampo ánaaemba umámiyo.

²⁴ Ísóigona mayáí-kwáásí íma aaisambá sésa paru umátinkesa kanaán-umai agaráátinkesa áwáá'o sembá tasí umátinkesa

²⁵ kwempa'á mésa miwímó kentááimo arááisén-kwaasiti imáyáa kawe'á umátinkesa mirámó íyanamo éna Áánútu imáyáa timínasawa Áánútunopa'a tésawa árair-aintavesa áraire sénááo. íya sénááo. mindáyavesa Ísóigona mayáí-kwáásí amumarésa ménaaowe.

²⁶ Sáátáánigo kesí imáyáa ígwáe séna miwí tátokaiye. árair-aintavesamo árairemo sésamo ésa kawer-ímáyáa ésa Sáátáánigomo tátotuwenamo máyáimpinkemba tuvíyuwesa Áánútunopa'a ténááowe.

3

naaén-kanaona kwaasí.

¹ Tímótiyo naaén-kanaamo títanamo umbai-yántáá'ó paárinintavai imáyáa uwo.

² minkánáávimbá kwaasí maará ónááomba kesáváiyé su'mai aamoí kwéesa óntantavesa aamoí kwéesa kesávésa kawe-kwáásí úne kwésesa kentúma maé iyésa évakarawai simái sáwí'a umátinkesa tinóvowi táái kwéaraaisesa túwa'naa owáiyávésa íma súwi kwésesa Áánúntavesa íma imáyáa kwéesa

3 miwítí kwaási íma imáyáa timésa tói'o matuwé máyáamba íma paru ésa kamparáímbá simátinkesa miwí túra'a íma kárakwiyesa ááite kwétiyesa kawetántáátávésa tíyántavesa kwéumatinkesa

4 namuro-kwáásiyávésa miwítí kwaási kwéagaraatinkesa sáwí'a umátínkáaro kwésesa sáwí-amba ááema kwégwaresa miwí kentúma mósá marésa sáwí-yantaatavesa tirááiyavesa kwéesa aamoí ésa Áánútuntavesa íma aamoí ésa

5 kwaási túranka'a mono-kwáási úne kampa'á kwésesa Áánútuna asirayámbá tínaaemba kwéumamevo mirámó kwéon-kwaasi ánaaemba umátimiyo.

6 miwíwínkémbá évakarawai ó'on-o'on-daumpa'a iyésa ímo kawer-ímáyáámó on-íníntávésa kamparáímbá sewasá isésa miwí tááiyavesa áraire kwésewe. minínímbá sáwí'a owaná anóni'a isasá mirá-sáwí-yántáá'á tirááiyavesa kwéowana misáwí-yántáákó miníníntómbá tátokaiye.

7 miníníntómbá amáparawai táái isésa íma kanaán-umai taaímbai isésa árair-aimba tátokaawe. mindáyavesa mirán-kámpá'-mónó-kwáási tááiyavesa áraire kwésewe.

8 naaová'á Mósesima máyonka'a kae'nárai túwí'a moóráwai áwí'a Yánisi úwana moóráwai áwí'a Yámbárisiyemo Mósesin-aaimo arááírayantemba minkámpá'-mónó-kwáási miráumai árair-aimba araisésa imáyáa sáwí'a ésa tóikakemba Áánútun-aaiyavesa áraire kwésevo

9 sáwíyan-kanaawe su'mai mirá ónááowe. miwí

kampar-áimbá kwésesa máyáamba tuwánésa sésa kampa'-mónó-kwáásímán-owe sésa miwí táái íma kwaránááowe. naaóvá'á Yánísiye Yámbárisiyemo sirááiyán-kampar-aintavesa mirá siráawe.

árait-ainkomba táto 'mai maiyó siráin-kwasai.

¹⁰ miwí mirá kwéovo emá íma mirá uráampo naaó'-nao-kwaasi simátimunda-aimba isé kemó máyaundawaina ááimba suwáné kemó kwénaaundawaina ááimba suwáné uréma po mináimbá kwégwaraane. Áánútuwe aráápamai maé'a paru umái mé'a imáyáa timé'a umbai-yántáápímbó asiramáímo máyaunda-aimba ísaraane.

¹¹ Ántíoku-naopare Áíkóniyaa-naopare Árísitaa-naopare máyaawandara'a umbai-yántáá'á simésa sí'o úni'a umásínkówa'a íma imáyáa é'a asiramáímo máyaawanda suwánaraane. kempímbá anón-umbai-yantaa'a kwáyombanivo Ísóigo mimpínkémbá síkaiye.

¹² íma kené su'mai sáwí'a umásinkesa maarán-kwáásígwará'á sáwí'a umátinkanaaowe. Ísu Káráísitiye tarúmai mé'a kwentávé'a imáyáa é'a mé'a mirá ónáo sewái umbai-yántáári'a umátinkanaaowe.

¹³ sáwí-kwaasi kampar-áimbá kwésesa ó'owiti imáyáa koyavisewái sáwí'a úmae iyésa évakarawai kampa'á simátiyuwewasa miwí kampa'á mésimatiyuwanaaowe.

¹⁴ emá íma mirá indá simátímakaunda-aintavai áraire asiramái sé mináimbá asiramái tátoraao. mináráír-áimbá simátímakaundawaiya kawé'á

umái suwánaraanda po mináimbá asiramái tátorao.

15 emá iyámpói máyóndara'a Áánútun-ai aúvái-kwandaavinken-aimba simátíma'mae iyumba ísaraanda ívékwar'a kwéisaane. Áánútun-ai aúvái-kwandaavinken-aimba kwéawanaawai kawer-ímáyáá ésa Ísu Káráísiti-aaiyavesa áraire kwésewana Áánútu sáwí-imagaaavinkemba kwéiyatinkaiye.

16 Áánútu imáyáa timúwasa Áánútun-ai aúvái-kwandaavimba amápar-aimba agaimakáamba pósa mináúvái-kwándááivínkén-áíndéi Áánútuna aambá agaráátinkesa sáwí'o uráantavesa asiramái sésa sáwí-imagaa arupí kwéumatinkesa kaweré su'mai umái ménaaon-amba kwéagaraatinkaawe.

17 Áánútuna mayái-kwáásímó Áánútun-ai aúvái-kwandaavinken-aimbo ísámaimo kawé'ó íyanamo éna mináínkó kawé'-máyái-kwáásí-í'a umátinkainasa Áánútumo kawé'-máyáímó timíním-bayai asiramái kawé'á umái mayánááowe.

4

1 Tímótiyo Áánútu aúrankare Ísu Káráísiti pukáan-kwaasiye túvamai úwoi máyáan-kwaasiye miwítí ááimba tísaa íníwai aúrankare asiramái simáme'a sé'a Ísu Káráísiti marapá'á kumínín-imagaa é'a kwená kwaásira'a kawáá ínín-imagaa é'a asiramái simáme'a sé'a

2 amápa-kanaa Áánútun-ai asiramái simátíme kawé-kánáámó índa simátíme sáwí-kanaamo índa úwoi mindágwara'a simátíme kwempakémbá

kwésimatiminana mináínkó tirumbá kwantáínasa isáiyama miwítí imáyáa arupí umái asiramátinke simátíma'mae iyé íma ivátuwaa.

³ naaémba moórá-kanaa tínasa árarair-aimba íma ísámae iyónááontavai ívé'a árarair-aimba simátíma'mae iyuwó. naaémba moórá-kanaa tínasa sáwí-yantaatavesa tirááiyavesa kwéesa aamoí ónááon-aimba simátimenaanon-kwaasiyavesa tivakáá ésa miwí tááiyé su'mai isésa

⁴ árarair-aimba tínaaemba umámesa manír-áímbá isánááombanivo

⁵ emá asiramái ménana umbai-yántáá'ó enópa'o tínimba asiramái méma Áánútun-aai simátíma'mae iyé kwená mayái kwémae ánásaa.

⁶ Áánútuntavesamo imáyáamo ésamo nombó atíyuwaantemba sáwíyanka'a kembá Póromba sínkamiyana kesí naaeó miráumai kumína'a puwónaumne.

⁷ isaaisésamo kwégontemba kawé'á umái kwégwe'a ayááír'á komé'a Áánútuna árarair-aimba tátoke'a simátímakaunda

⁸ Ísóigo kesí meéyámbá tátokaimba póna arupí umáimo máyaunda-anonda simíníye. naaémba Ísóigo arupí umái-meyambo timíníwai siména íma keyáá kembá siména marapá'ó kumíníntavesamo aamoimó ésamo amu'makáawaigwara'a kwétimena simíníye.

⁹ Tímótiyo sáwíyanka'o kesópa'o tíníyonda-imayaa kwée maiyó.

¹⁰ moóráwai áwí'a Tímasi marapá-tántáátávéna aamoí éna póna siyuwéna Tésárónaikka-naopa'a

kówisana moóráwai áwí'a Kéréséni Káresiyaa-marava'a kówisana moóráwai Táítási Táomésiyaa-marava'a kówisana

11 Árúku kweyáá kesé máyáivo Máákaamba koái'mae kesópa'a tiyó. Mááka tasúwa'naa umai Áánútuna mayái tamayániye.

12 moóráwaimba Tikikásaamba ai'maráúnana Évésasi-naopa'a kóuraiye.

13 ááéma Táróasi-naopa'a kesí kwáá'a tuwááwánana Kápása kárákwiraivo maimaé téma aúvái-kwandaagwara'a aiva-tántáá'á sáwíyan-auvaigwara'a maimaé tiyó.

14 moóráwai áwí'a Arekesándaa kwená mayái kópaa-ontandei évaka-tantaa'a kwéiwai anómba sáwí'a umásínkáimba póna Ísóigo anondá sáwí-meyamba amíniye.

15 Áánútun-aaí simátimewanda kwemá simái arááísukaivo kwembá kárákwiyuwo.

16 aiva-táwaimo aaimó simásínkáamba mináimbó sénáe'o kwéunda amáparawai íma sááyavo tésa siráváyáawa'a Áánútuntave'a íma anondá sáwí'a umátinkaaó sune.

17 miwí íma siráváyáawana Ísóigo sirávayena asirayámbá símisa'a Áánútun-aaí amáparaimba simátímakaunda íma Yútaa-kwaasira'a ivo ó'onkaa-kwaasira'a siráunda ísaraawe. áwáávitemo in-íyánkó óipinkembo mayauwénamo kawepá'ó móánkáintemba Ísóigo aaivimbá kwémaisinkaampinkemba síkena

18 sáwí'o kwéumasinkempinkembo éna sí'mai kwíyómpa'a kwemó kwégawaaipa'a kawe'á umái

mósinkaniye. kwená ságayambo kwaikwai'o ínimba árair-aimban-iyé.

¹⁹ Párisikaante Ákwíraante simátíme se kawé'á umái máékaiyo siyó. Ónésívorasaante kwená naaúmpa'a máyáan-kwaasiye simátíme se kawé'á umái máéro siyó.

²⁰ Érásátasi Kórinti-naopa'a máísana Tóvimasa áí'a kwéuwa'a Máíritasi-naopa'a auwé'a tiráumne.

²¹ áú'o síí-kánáá íma tiráina imáyáa é kesópa'a tiyó. Yúpúrasawe Púténésiye Áráínásawe Kírótiyawe amápa'a Áánútuna kwaásiye entávésa sésa kawé'á umái maiyó kwésewe.

²² Ísóigo keinárawate ména úwoi kwétuwa'naa-intave'a námúnaa kwésune.

kemá Póromo súnda-aimba ánásaiye.

aúná-aimba simái tarúmakain-kwasai
The New Testament in the Kosena Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kosena long Niugini

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kosena

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

363afe94-0b4c-5e94-bf3b-b68ce841dec7